

RELVAEKSAMI KORRALDAMISE JUHEND

I Üldsätted

1. Juhendi eesmärk on tagada relvaeksami (edaspidi eksam) ühetaoline korraldamine Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) prefektuurides.
2. Juhendis esitatud toimingute kirjeldamisel juhindutakse järgmistest õigusaktidest:
 - 2.1 relvaseadus;
 - 2.2 siseministri 18.03.2015. aasta määrus nr 13 „Relvaeksami nõuded ja läbiviimise kord ning soetamisloa ja relvaloa andmise kord“;
3. Juhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 3.1 **eksam** – soetamisloa ja relvaloa taotleja teadmiste, oskuste, käitumise ja hoiakute vastavuse hindamise eksam, mis koosneb teooriaeksamist ja laskekatsest;
 - 3.2 **teooriaeksam** – relva käitlemist reguleerivate õigusaktide nõuete tundmise kirjalik eksam, kus kasutatakse kümnest küsimusest koosnevaid valikvastustega teste;
 - 3.3 **laskekatse** – relva käsitlemise katse, kus kontrollitakse eksamineeritava relva käsitlemise oskusi ja ohutust ning laskemisoskust vastavalt taotletava relva liigile;
 - 3.4 **eksamineeritav** – eksamit sooritav soetamisloa või relvaloa taotleja;
 - 3.5 **eksamikomisjon** – eksami läbiviimise komisjon, mille koosseisus on lisaks komisjoni esimehele veel vähemalt üks liige;
 - 3.6 **eksamiruum** – teooriaeksami läbiviimiseks sobiv ruum vastavalt prefektuuri töökorraldusele;
 - 3.7 **eksamikord** – eksamil kehtivad nõuded ja eksami sooritamise tingimused, vormistatud lisana 2, „Eksamil kehtivad nõuded ja kord“;
 - 3.8 **eksamiprotokoll** – füüsilise isiku soetamisloa ja relvaloa taotlemise, relva käsitlemise ja laskeoskuse eksamiprotokoll vormistatud lisana 3, „Relvaeksami protokoll“;
 - 3.9 **taotluse menetleja** – juhtivmenetleja, vanemkorrakaitseametnik, vanemspetsialist, lubadeametnik, spetsialist;
 - 3.10 **lasketiir** – laskekatse korraldamiseks kasutatav lasketiir või laskepaik;
 - 3.11 **täiskaliibriline püstol/revolver** – püstol/revolver, mille laskemoonaks on kesktulepadrun.

II Eksamikomisjon

4. Eksamikomisjoni iga liige on kohustatud tagama eksami läbiviimise vastavalt õigusaktides sätestatud nõuetele ja käesolevas juhendis kehtestatud juhistele.
5. Eksamikomisjoni liikmetest viibivad teooriaeksami toimumise ajal eksamiruumis ja laskekatse ajal lasketiirus eksamikomisjoni esimees või tema asendaja ja vähemalt üks eksamikomisjoni liige;

- 5.1 eksamiruumis tagab iga eksamikomisjoni liige, et eksamineeritavad ei kasutaks testi täitmise ajal abivahendeid, ega vestleks teise eksamineeritavaga;
- 5.2 laskekatse ajal jälgib eksamikomisjon eksamineeritava relva käsitsemist ja hindab selle vastavust ohutu relvakäsitsemise nõuetele.

II Eksamil osalemine

6. Eksami aja ja koha teatab eksamineeritavale taotluse menetleja vastavalt prefektuuri eksamigraafikule;
 - 6.1 teooriaeksami ebaõnnestumise korral lepatakse sobiv korduseksami aeg võimalusel kokku kohe pärast mittesooritatud teooriaeksami tulemuse teatavaks tegemist;
 - 6.2 laskekatse ebaõnnestumise korral lepatakse korduskatse aeg võimalusel kokku kohe pärast mittesooritatud laskekatse tulemuse teatavaks tegemist;
 - 6.3 laskekatset saab korrata kõige varem viie päeva pärast ebaõnnestunud laskekatse sooritamise päevast arvates ja kahe kuu jooksul teooriaeksami sooritamise päevast arvates.
7. Eksamikomisjoni liige või taotluse menetleja kontrollib enne eksami algust iga eksamil osaleda soovija riigilõivu tasumist.
8. Eksamikomisjoni liige tuvastab eksamile saabunu isikusamasuse isikut tõendava dokumendi alusel.

III Eksami korraldamine

9. Teooriaeksam toimub eksamiruumis, kus viibivad ainult eksamineeritavad ja eksami komisjoni liikmed ning vajadusel tõlk.
10. Eksam toimub eesti keeles.
11. Enne teooriaeksami sooritamist tutvustab eksamikomisjoni esimees eksamineeritavatele suuliselt eksamikorda, iga eksamineeritav saab eksamikorra ka paber kandjal;
 - 11.1 eksamineeritav kinnitab allkirjaga, et ta on eksamil kehtivatest nõuetest ja soorituse tingimustest aru saanud;
 - 11.2 teooriaeksamil kasutatakse PPA arendusosakonna ennetuse ja süüteo menetluse büroo koostatud ja kinnitatud eestikeelseid valikvastustega teste;
 - 11.3 kui eksamineeritav on testi täitmise lõpetanud, annab ta testi ja allkirjastatud eksamikorra eksamikomisjonile ning väljub vajadusel eksamiruumist;
 - 11.4 teste kontrollib eksamikomisjon neljasilma printsiibil;
 - 11.4.1 eksamikomisjoni liikmed allkirjastavad iga kontrollitud testi;
 - 11.4.2 täidetud ja kontrollitud test säilitatakse isiku relvatoimikus;
 - 11.5 teooriaeksami tulemused tehakse suuliselt teatavaks kohe pärast testide kontrollimist.
12. Laskekatse toimub lasketiirus eksamikomisjoni juuresolekul;
 - 12.1 laskekatsele lubatakse eksamineeritav pärast teooriaeksami sooritamist;
 - 12.2 laskekatset kasutab eksamineeritav samaliigilist PPA tulirelva eksamirelvade valikust, mille luba ta taotleb;

- 12.2.1 ainult enese ja vara kaitse otstarbega tulirelvade relvaloa vahetamisel sooritataval täiendaval laskekatsel võib eksamikomisjoni esimehe nõusolekul kasutada isikule kuuluvat töökorras ja ohutut relva, mis on toodud punktis 24;
- 12.2.2 laskekatsel sooritaja tagab ise katseks vajaliku laskemoona.
- 12.3 laskekatsel esimeses osas kontrollib eksamikomisjon eksamineeritava teadmisi tulirelva tundmises ning tulirelva ohutu käsitlemise oskust laadimata relvaga;
- 12.4 eksamineeritav peab nimetama tulirelva olulised osad ja ohutu suuna lasketiirus, oskama kirjeldada tulirelva tööpõhimõtet ning demonstreerima tulirelva ohutut käsitlemist;
- 12.5 laskekatsel teises osas laeb eksamineeritav relva ja sooritab tulejoonelt 3 lasku märklehe suunas;
- 12.6 pärast ettenähtud laskude sooritamist kontrollib eksamineeritav ohutult relva laetust, toimides järgmiselt:
 - 12.6.1 suunab relva ohutusse suunda; eraldab salve püstoli käepidemest; kaitseriivi olemasolu korral vabastab relva kaitseriivistusest; veendub, et padrunipesa või trummel on tühi ja sooritab sihitud tühilasu ohutus suunas, v.a kui relvakonstruktsioon seda ei võimalda või ei ole tehase poolt ette nähtud;
 - 12.7 kui eksamineeritav teeb laskekatsel ajal ohtlikke vigu, käsitleb relva oskamatult, loob tulejoonel ohtliku olukorra või ei saa aru eesti keeles antud korraldustest ega oska küsimustele anda eesti keelseid vastuseid, lõpetab eksamikomisjon viivitamatult laskekatsel ja eksam loetakse mittesooritatuks;
 - 12.7.1 laskekatsel mittesooritamisel selgitab eksamikomisjon eksamineeritavale eksami lõpetamise põhjust ja demonstreerib vajadusel nõuetele vastavat relva käsitlemise võtet;
- 12.8 laskekatsel tulemuse teeb eksamikomisjon eksamineeritavale teatavaks kohe pärast laskude sooritamist ja märklehe kontrollimist.
- 13. Eksamikomisjon vormistab ja allkirjastab eksamiprotokolli. Protokolli peab olema iga eksamineeritava:
 - 13.1 nimi ja isikukood;
 - 13.2 märkused:
 - 13.2.1 eksamipileti number või eelneva sooritamise kuupäev;
 - 13.2.2 kui sooritatakse laskekatsel teist liiki relva soetamiseks, siis märge „teine liik“;
 - 13.2.3 kui sooritatakse täiendav laskekatsel relvaloa vahetamisel, siis märge „täiendav laskekatsel“;
 - 13.2.4 kui eksamile registreerinud isik ei ilmu eksamile, siis märge „eksamile mitte ilmunud“;
 - 13.3 teooriaeksami tulemus;
 - 13.4 laskekatsel tabamuste arv relva liigiti või mittesooritamise põhjus;
 - 13.5 komisjoni otsus eksami/teooriaeksami/laskekatsel sooritamise kohta;
 - 13.6 mitte sooritamise korral uus teooriaeksami/laskekatsel aeg.
- 14. Eksamiprotokollid registreeritakse DHSis Delta sarja 4.2-3 „Relva tundmise ja käsitlemise eksami protokollid ja memod“ vastava prefektuuri toimikusse.

IV Tõlgi abil korraldatav teooriaeksam

- 15. Tõlgi abil korraldatava teooriaeksami sagedus otsustatakse vastavalt vajadusele igas prefektuuris eraldi.

16. Eksamiruumis viibib lisaks eksamikomisjonile ja eksamineeritava(te)le ka tõlk.
17. Enne teooriaeksami sooritamist tutvustab eksamikomisjoni esimees suuliselt eksamikorda, mille tõlk tõlgib eksamineeritavale;
- 17.1 eksamineeritav ja tõlk kinnitavad oma allkirjaga, et on eksamil kehtivatest nõuetest ja soorituse tingimustest aru saanud;
18. Tõlgi abil sooritataval teooriaeksamil kasutatakse punktis 11.2 nimetatud teste;
- 18.1 eksamil on suuliselt tõlkida lubatud vaid testis olevaid küsimusi ja valikvastuseid;
- 18.2 eksamineeritav märgib õiged vastusevariandid omakäeliselt.
19. Igasugune kõrvaline abi ja suunavad märkused tõlgi poolt, mis võivad mõjutada eksami iseseisvat sooritamist on eksami ajal keelatud. Kui eksamikomisjoni liige tuvastab eksami korra rikkumise, siis katkestab eksamikomisjon eksami ja see loetakse mittesooritatuks.
20. Tõlgi abil võib sooritada teooriaeksami korraga mitu eksamineeritavat.

V Relva ohutu käsitlemine

21. Relva ohutu käsitlemine eksamineeritava poolt peab vastama järgmistele põhimõtetele:
 - 21.1 relvaga käiakse ümber nii, nagu oleks see laetud;
 - 21.2 relv peab käsitsedes olema suunatud ohutusse suunda;
 - 21.3 relva ei tohi suunata enda ega teise inimese poole;
 - 21.4 päästev sõrm on sirgelt väljaspool päästikukaitset, relvaraamil, ja liigub päästikule ainult lasu sooritamise ajaks.
22. Relvaraua ohutu suund kogu laskekatse ajal on märklehe suund laskesektoris.

VI Nõuded eksamirelvadele

23. Laskekatsel kasutatavad PPA tulirelvad on:
 - 23.1 vintraudne püss;
 - 23.2 täiskaliibriline püstol;
 - 23.3 täiskaliibriline revolver;
 - 23.4 kui eksamikomisjoni liikmel tekib kahtlus eksamirelva tehnilises korrasolekus või lasketäpsuses, annab ta relva puuduste kõrvaldamiseks oma struktuuriüksuse relvurile.
24. Ainult enese ja vara kaitse otstarbega tulirelvade relvaloa vahetamisel sooritataval täiendaval laskekatsel on lubatud kasutada järgmisi isiku enda tulirelvi:
 - 24.1 vintraudne püss kaliibriga kuni 5,6 mm ääretulepadrun (.22LR);
 - 24.2 püstol;
 - 24.3 revolver.